

Dansk Socialrådgiverforening

19.01.2007, HEN

Socialministeriet

Høringssvar til lovforslag om at vurdere hjælpen til personer, der udsættes fra lejemål

Dansk Socialrådgiverforening (DS) og HK/Kommunal (HK/K) takker for tilsendelse af udkast lovforslag om pligt til at vurdere hjælpen til personer, som udsættes fra lejemål.

Årsagen til udsættelserne er ikke undersøgt

Vi mener, at lovforslaget forholder sig til et alvorligt og stigende problem, uden at man forinden har fået afklaret, hvad der er årsagen til det. Vi ved fra en undersøgelse, som Domstolsstyrelsen gennemførte i sommeren 2006, at der har været en stigning på 30,8 % i gennemførte udsættelser af fogeden i 2003 og en yderligere stigning på 4,4 % i hvert af årene 2004 og 2005. I alt gennemførte fogeden 4162 udsættelser i 2005. Tallene for 2006 kendes endnu ikke. Vi ved også, at fogedretterne i en lille undersøgelse er kommet frem til, at 94 % af udsættelserne skyldes, at de pågældende ikke betaler huslejen. Problemet er økonomi og skyldes ikke andre grunde som f.eks. brud på husordenen.

Trods den store og konstante stigning er der ikke foretaget nogen undersøgelse af, hvorfor tallet stiger, og hvem det rammer. Disse forhold bør undersøges. Vi må vide mere om, hvem det rammer. Hvad er deres forsørgelsesgrundlag - er det borgere på

overførselsindkomst? Hvorfor kan de ikke betale - kan de få økonomien til at hænge sammen med den forsørgelse, de får?

Der bør også laves en undersøgelse af det tidsmæssige sammenfald med nedskæringerne i kontanthjælpen efter 2001 - starthjælpen, den særlige ungesats, kontanthjælpsloftet, den nedsatte ydelse til ægtepar. Vi kan konstatere, at f.eks. starthjælpen trådte i kraft 1. januar 2002 og at 'ægtefællenedsættelsen' og den meget lave ungedyldelse trådte i kraft 1. juli 2003. Der er således grund til at tro, at det stigende antal udsættelser kan hænge sammen med nedskæringerne i forsørgelsen for særligt udsatte grupper.

Der er ikke nogen nye løsninger i lovforslaget

Vi mener også, at lovforslaget kun tilbyder et ret kosmetisk lapperi som løsning på det stigende antal udsættelser.

Lovforslagets kerne er, at kommunerne pålægges at vurdere sagen og træffe afgørelse, om borgeren skal have hjælp, når de får kendskab til en udsættelse. Forslaget bygger således på den forestilling, at kommunerne ikke foretager sig noget i dag, en forestilling, fogedretternes lille undersøgelse medvirker til, idet den viser, at kommunen kun sjældent er repræsenteret ved de udkørende fogedforretninger. Vi er ikke sikre på, at forestillingen om kommunernes passivitet er helt berettiget. Vi ved, at mange kommuner slår folk op i KMD, når de varsles om en udsættelse, for at se, om der i forvejen er en sag angående den pågældende borger. Man vil mange steder kunne se, hvad det er for en sag, og tage bestik af situationen derfra. Kommunen tilskriver også ofte folk om, at den kender situationen, og tilbyder råd og vejledning. Så billedet af kommunernes passivitet er altså noget fortegnat.

Og når vi kommer til lovforslagets bud på hvilken hjælp, kommunerne kan tilbyde borgerne, så er mulighederne efter lovforslagets bemærkninger tilsyneladende kun rådgivning og administration af deres økonomi. F.eks. peges der i bemærkningerne på, at kommunen skal finde ud af, om der er tale om personer, som skal have støtte til at administrere deres start- eller kontanthjælp.

Vi mener, at ministeriet burde have undersøgt, om det overhovedet kan lade sig gøre at fastholde en normal bolig på de nye, lave forsørgelsesydelse, inden rådgivning og administration anvises som primær 'hjælp' til borgeren. En sådan vurdering bliver endnu vigtigere, når vi fra 1. april får et stigende antal ægtepar som skal klare sig for én enkelt kontanthjælp, når 300-timersreglen slår igennem. De skal derefter klare alle udgifter for netto ca. 9.700 kroner om måneden.

Det vil i mange tilfælde ikke være en hjælp at tilbyde råd og administration af borgerens økonomi. De har simpelthen for lave forsørgelsesydelse, og de vil oftest være langt ude i gæld og økonomisk uføre på det tidspunkt, hvor et af de sidste diger brister for dem - hvor de må opgive huslejen og bliver sat på gaden. Skaden er sket på det tidspunkt, så administration af borgerens økonomi kan opleves mere som straf og umyndiggørelse end som hjælp. Som lovforslaget er formuleret, risikerer vi, at vi bare får yderligere administration, overvågning af borgeren, sanktioner og umyndiggørelse.

På trods af det er der ingen nye støttemuligheder i lovforslaget. Der er ingen forslag til f.eks. at lempe muligheden for at få enkeltydelse og gældsanerung. Eller forslag om at mindske kommunens udgift, når den yder enkeltydelser til borgere på starthjælp, ved at gøre disse ydelser refusionsberettigede på linie med kommunens andre udgifter efter kapitel 10 i lov om aktiv socialpolitik.

Kommunen ville i øvrigt kunne komme tidligere ind disse sager og dermed øge muligheden for at finde en løsning, hvis udlejer/boligselskabet skulle informere kommunen samtidig med, at de informerer borgeren. Det er et problem, hvis kommunen først bliver orienteret sent, fordi det forringer muligheden for at sætte ind med relevant hjælp. Underretningen må komme så tidligt som muligt.

Man kan også forestille sig, at boligselskaberne bliver opfordret eller pålagt at bistå borgeren med at rette henvendelse til kommunen på det tidspunkt, hvor restancen opstår, og at kommunen så pålægges at undersøge hjælpebehovet på det tidspunkt. Det ville også forhindre, at der et løbet store omkostninger på, når sagen når til fogedretten - omkostninger, som borgeren skal slæbe med sig bagefter som (endnu mere) ubetalt gæld.

Lovforslaget giver ingen ny hjælp til børnefamilier, der sættes ud
Udsættelser er særligt alvorligt for de familier, der har børn. Vi er helt enige i, at kommunerne - uanset at mange altså nok gør det allerede i de verserende sager - skal forpligtes til at se på disse situationer, fordi det er så alvorligt for børnene at blive sat på gaden. En udsættelse er i sig selv et meget alvorligt slag for børnene. Det er chokerende, traumatiserende og stemplende, og det kan trække meget lange spor i barnets liv. Udsættelsen kan også føre til andre alvorlige brud for barnet, hvis det skal flytte skole, mister kammerater, mister tilknytning til fritidsinteresser osv., fordi familie må flytte væk fra området. Dermed vil en udsættelse bryde nogle af de vigtige bånd, der er i barnets liv.

Vi vil i den forbindelse pege på, at mange af de familier, der i den kommende tid rammes af den store nedskæring i forsørgelsen på grund af 300 timers reglen, har børn, og familierne skal leve for en kontanthjælp på netto ca. 9.700 kr. om måneden, uanset hvor mange børn der er i familien. Det harmonerer slet ikke med ministerens påstand om, at hun tager sagen meget alvorligt og f.eks. ikke vil se børnefamilier sat på gaden.

Uanset disse meget alvorlige konsekvenser, så er der heller ikke nogen nye mulighed for hjælp til disse familier - der er rådgivning og administration af økonomien. Skal man ud over det, så skal man over i de oftest dyre og indgribende foranstaltninger efter servicelovens § 52. Lovforslaget åbner ikke for bedre mulighed for økonomisk hjælp til disse familier, herunder til sanering af deres huslejegæld, så man kan forhindre udsættelsen. Det kunne f.eks. ske ved at udvide muligheden i servicelovens § 52, stk. 4 og 5.

Erkendelsen af, at et større antal børnefamilier sættes på gaden, bør også føre til, at man overvejer andre muligheder for at undgå udsættelserne. Man kan igen prøve at få udlejerne til at spille en aktiv rolle f.eks. ved at understrege overfor boligselskaberne og andre, at de efter serviceloven har underretningspligt til kommunen, når de kan se, at en børnefamilie er i problemer. Det kan gøre det muligt for kommunen at komme tidligere ind i en sag, hvor en børnefamilie har huslejerestancer. Og så må man overveje, om det skal gøres umuligt at sætte en børnefamilie på gaden, uden at kommunen forinden har sørget for en alternativ bolig til familien. Det ville forpligte kommunen til at medvirke til at finde en ny løsning for familien.

Undersøg årsagerne og find andre løsninger

Vi må på baggrund af ovenstående anbefale, at lovforslaget ændres, så det kan åbne for faktiske forbedringer, der kan forhindre, at så mange borgere sættes på gaden - herunder mange familier med børn. Vi vil også anbefale, at der umiddelbart foretages en kulegravning af årsagerne til stigningen i antallet af fogedudsættelser. Vi tror, at en sådan kulegravning vil vise, hvor der skal sættes ind for at yde en hjælp, som kan reducere antallet af udsættelser.

Med venlig hilsen

Henning Breinholt
formand
Dansk Socialrådgiverforening
socialpolitisk udvalg

Per Støve
formand

HK/Kommunal